

תמר ירדני-יפה

1918-2005

נולדה ברוסיה, עלתה לירושלים בגיל שלוש. ניגנה בפסנתר מגיל צעיר.

1935 – בוגרת הגימנסיה העברית בירושלים, ובמקביל – קונסרבטוריון למוזיקה בירושלים. מיד לאחר מכן – סמינר לגננות בתל אביב

חברת תנועת הנוער "מחנות העולים" (לימים הנוער העובד והלומד)

1937-8 – עבדה במפעל האשלג בסדום, עם הפלוגה המקובצת של הקיבוץ המאוחד

1937 – עלייה לקרקע של קיבוץ "מעוז חיים" בעמק בית שאן, שם חייתה ופעלה עד לסוף ימיה

1943 – בוגרת סמינר למורים למוסיקה, תל אביב

1958 – הקימה את "המרכז לטיפול באמנויות" מהראשונים בארץ, בתחילה בעיר בית-שאן, ואח"כ במתחם "חומה ומגדל" המשותף לאזור עמק בית שאן

1964 – הספר "כלי זמר מעולם הצומח" הופיע מטעם הוועדה הבין-קיבוצית לחינוך מוזיקלי (אזל)

1970-1971 – השתלמות ב-Guildhall School of Music בלונדון, בתרפיה במוזיקה

1971 – הקימה את המרכז לתרפיה במוזיקה, במסגרת המרכז לטיפול באמנויות.

1981 – הספר "ביטוי ויצירה במוסיקה כתרפיה" הופיע בהוצאת הקיבוץ המאוחד (אזל)

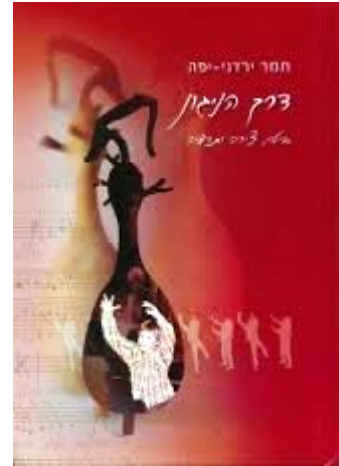
במשך שנים רבות הרצתה בארץ ובעולם על עבודתה, והציגה סרטים שכתבה, ביימה והפירה: "בר מצווה בקיבוץ", 1966; "ילדי המקלטים" 1970; "כלי זמר מעולם הצומח", 1970; על בניית כלי מוזיקה מחומרים טבעיים; "תרפיה במוזיקה".

2004 – כתבה את הספר "דרך הניגון – ביטוי, יצירה ותרפיה".

הספר יצא לאור ב-2006, לאחר מותה, בהוצאה פרטית. המשיכה ללמד, להרצות ולהדריך עד לפטירתה ב-2005.

דרך הניגון – ביטוי, יצירה ותרפיה

בהוצאת משפחת יפה

הספר "דרך הניגון – ביטוי, יצירה ותרפיה" מאת תמר ירדני-יפה מיועד למורים בתחום המוזיקה והתרפיה במוזיקה, וכן להורים מעוניינים. הספר כולל פרקים על המוזיקה בהתפתחות הילד; על תרפיה במוזיקה (מורי הדרך בתחום, מטרות העבודה התרפויטית, סיכום ניסיונה בעבודה במרכז לתרפיה); הצגות מקרה; ועוד. קטע ממכתבה של חמוטל רוזן, עיוורת מלידה, מטופלת של תמר מגיל חמש:

"במבט לאחור, אני יודעת לומר שהתקופה הארוכה שלמדתי אתך פתחה לי עולם קסום של יצירה, והעניקה לי כלי ביטוי מיוחדים. היא העלתה את הביטחון העצמי ואת הדימוי העצמי שלי. היום אני לומדת עבודה סוציאלית, מתוך הכרה בצורך לתת למי שזקוק. אני מתארת לעצמי שאת היית המודל הראשון שלי. לימדת אותי מהי עבודת קודש מלאת שליחות. נטעת בי את ההכרה בכוחה במופלא של המוזיקה להשפיע טוב ולרפא, ומאז הפגישות אצלך היא מלווה אותי בכל אשר אפנה".

תמר ירדני-יפה כותבת על עבודתה כמורה למוזיקה וריתמיקה לילדי קיבוץ מעוז חיים, וכמטפלת במוזיקה. היא עבדה עם תלמידיה באיסוף חומרי טבע מן הסביבה וביחד יצרו כלי נגינה מעולם הצומח. התמחתה בלונדון בתרפיה במוזיקה, והייתה לאחת המורות הראשונות בארץ בתחום זה.

מיוזמי האולפן האזורי למוזיקה בעמק בית-שאן, שהוקם ב-1958, במסגרתו הקימה ב-1971 את המרכז לתרפיה באמנויות, וניהלה אותו עד לפרישתה (1995). במרכז זה טיפלה במאות ילדים שסיפורם של אחדים מהם מובא בספר זה.

בשיעור מוסיקה לבני הכיתה של עמיר – בנה תמר כתבה כמה ספרים, מהם בנושא המוזיקה: "כלי זמר בעולם הצומח" (1964); "ביטוי ויצירה במוסיקה ותנועה כתרפיה" (1981). כמו כן הפיקה שבעה סרטים קצרים: "כלי זמר בעולם

הצומח" (1964); "בצבע ובצליל" (1965); "בר-מצווה בקיבוץ" (1966); "ילדי המקלטים" (1968); "תרפיה באמצעות המוזיקה" (לאורך שנות השבעים).
תמר נפטרה בשנת 2005.

סיפור החליל המיתר והרוח (1965), תמר ירדני-יפה (ערכה תקוה שריג), צילמו: אמנון בר טור, אורי, עמיר

על תמר ירדני-יפה נכתב קטע יפה בעיתון "קיבוץ" במדור "הכל אנשים" (דצמבר 2005) מאת יבל ברקאי:
בגיל 87 נפטרה במעוז-חיים תמר ירדני-יפה, אלמנתו של אורי יפה, ממפקדי הפלמ"ח. ארבעת ילדיהם – איל, יחיעם, אסנת ואפרת, שאינם מתגוררים בקיבוץ, שקדו על הכנת ההלוויה המכובדת. אורי פגש את תמר כשהייתה חניכתו בקן "המחנות העולים" בירושלים. ב-1977 שכלו את בנם, עמיר, שנהרג בתאונת דרכים, בדרכו לסיני. עמיר היה המג"ד של אחיו, איל, שנפצע במלחמת יום כיפור. על לחימתו קיבל עמיר את עיטור העוז. תמר הייתה לאורך שנים מורה לריתמיקה ולמוזיקה של ילדי הקיבוץ, והעניקה טיפול במוזיקה לילדים עם צרכים מיוחדים. איילת אריאלי וצבי ורוחק'ה הרלינג, חברי הקיבוץ, מספרים שהייתה יוצאת עם הילדים לטבע, לאסוף דלועים וקני סוף, כדי להכין מהם כלי מוזיקה. "ההפקות המוזיקליות והריקודים שיצרה, היו תמיד במרכז אירועי התרבות והחגים בקיבוץ". בשנותיה האחרונות עבדה תמר בשירות הארכיון המקומי, ויחד עם הצלם אריה גינתון תיעדו את חייהם של ותיקי הקיבוץ.

אורי ועמיר הצלמים הם בעלה ובנה של תמר. בספר באמת ישנו תמונות של ילדים מכינים כלי נגינה מקנה סוף ומדלועים. הספר הזה יוצא דופן מכיוון שיצא בתצלומי צבע מלא בשנת 1965. מצאתי עותק יחיד שלו במרכז ימימה בבית ברל.

מש' יפה ממעוז חיים בגן מנשה

מה נתנו לי אימא ואבא – אזכרה לתמר ואורי יפה 2014

מה נתנה לי אימא
מה נתן לי אבא
מה נתתם לנו הורים יקרים
נשימה ראשונה מתחת לפני הים
יד מושטת לתמיד
יצירה מכל דבר ליופי ושימוש האדם
יצירה בכל רגע לתמיד
עבודת כפיים ויצירה משפחתית
שיתוף ושותפות
אדמה, חקלאות ונהר הירדן
מעדר וטרקטור חורש זורע וקוצר
ניגונים ערבים וצלילים שתולים
מוסיקה ושירה לחיים, לילדים לנכדים
שמחה של חופש
חופש להחליט ולעשות
הגה מגיל שלוש
קפיצה למים מגיל ארבע
עָזִי מגיל חמש
נשק מגיל שבע
עוגיות קשות ושרופות
לפתן מכל פרי
טיפוס על עצים ותמרים
גיוסים לכל דבר בכל רגע
לעשות למען הקהילה והסביבה
חגיגה של טבע וצבעים
משפחה שעושה מעשים
למידה ולימודים תמידיים
ציונות מעשית
צבא וביטחון לתמיד
אחים לימים ולחיים
חיבוקים ונשיקות
לעתים רחוקות
באהבה גדולה
איל יפה

מיזם "סיפור חיים" | ליצירת קשר | 054-4431649